

Cors Brynarth-bach, Gogledd-ddwyrain Cymru
© WTSSWW

Gors, Eithin
© Ledi Duffie

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Mae'r gors yn enwog am ei phoblogaeth o lygod pengrwn y dŵr, rhywogaeth sydd mewn perygl.

Oherwydd bod y tir yn wlyb, maen nhw'n magu uwchben y ddaear yn y brwyn twmpathog, sy'n golychu ei bod yn hawdd aflonyddu arnyn nhw.

O ganlyniad, gofynnir i chi gadw at y llwybrau a chadw cŵn ar ddenyn.

Description – 15.4 ha of valley mire and gorse hillside, gifted in memory of Aberystwyth University student lan Cowpertwait, featuring an array of marsh plants and a thriving colony of water voles.

Directions – Minor road south from the B4340 at Trawscoed to Brynarth. O.S.Explorer map 199 Lampeter.

Main entrance with small parking area - SN66969696.

Buses – 4km walk along lanes from bus stop at Tynygraig (T21 Aberystwyth to Tregaron route).

Access – Signed public right of way. Permissive paths to the hilltop. No wheelchair access. The ground is wet and muddy - wellies are essential.

Safety – If alone tell someone where you are and what time to expect you back. Wear appropriate clothing and footwear, planning for possible changes in weather. The OS map provides additional information. Follow the countryside code.

Do not venture onto the mire. Wildlife can be seen from the path and viewing platform without disturbing breeding or wintering habitat. Keep dogs on a lead.

Disgrifiad – 15.4 ha o fignen dyffryn ac ochr bryn eithinog, a roddwyd er cof am fyfyrwr ym Mhrifysgol Aberystwyth, lan Cowpertwait, sy'n cynnwys amrywiaeth o blanhigion cors a chytref ffyniannus o lygod pengrwn y dŵr.

Cyfarwyddiadau – Is-ffordd i'r de o'r B4340 yn Nhrawscoed i Brynarth. Map OS Explorer 199 Llanbedr Pont Steffan. Prif fynedfa gyda maes parcio bach - SN66969696.

Bysiau – 4km o gerdded ar hyd lonydd o'r arhosfan fysiau yn Nhy'n-y-graig (llwybr T21 Aberystwyth i Dregaron).

Mynediad – Llwybr cyhoeddus ag arwyddion. Llwybrau caniatool i ben y bryn. Dim mynediad i gadeiriau olwyn. Mae'r ddaear yn wlyb a mwldlyd - mae wellingtons yn hanfodol.

Diogelwch – Os ydych ar eich pen eich hun, dywedwch wrth rywun ble'r ydych a phryd rydych yn disgwyl bod yn ôl. Gwisgwch ddilad ac esgidiau addas, gan gynnwio ar gyfer newidiadau posibl yn y tywydd. Mae map yr OS yn rhoi rhagor o wybodaeth. Dilynwch y cod cefn gwlad.

Pediwch â mentro allan i'r gors. Gallwch weld y bywyd gwylt o'r llwybrau a'r llwyfau wlyo heb aflonyddu ar gynfeinoedd bridio neu aeafu. Cadwch gŵn ar ddenyn.

The Wildlife Trust of South and West Wales works to conserve all forms of wildlife. We manage nearly 100 nature reserves comprising woodlands, meadows, moors, marshes, and islands such as Skomer. We campaign on your behalf against damaging development, provide advice on your land management needs and help people of all ages to understand and enjoy our wildlife.

You can help....Volunteers are essential to the Trust. Whatever your interest and ability, your spare time is valuable to us.

Members are vital in supporting our work. Your contribution makes the Trust even more effective and every member strengthens the voice of the Trust. Join today if you want to help save local wildlife. If you are already a member, please encourage others to join.

For more details of volunteering or joining as a member, call your nearest office:

Tondu, Bridgend 01656 724100
Cilgerran, Cardigan 01239 621600

Or email: info@welshwildlife.org

Mae Ymddiriedolaeth Natur De a Gorllewin Cymru yn gweithio i warchod pob math o fywyd gwylt. Rydym yn rheoli bron i 100 o warchodfeydd natur sy'n cynnwys coetiroedd, rhosydd, corsydd ac ynysoedd fel Sgomer. Rydym yn ymgrychu ar eich rhan yn erbyn datblygiadau niweidiol, yn darparu cyngor ynghylch eich anghenion rheoli tir ac yn helpu pobl o bob oedran i ddeall a mwynhau ein bywyd gwylt.

Gallwch chi helpu....Mae gwirfoddolwyr yn allweddol i waith yr Ymddiriedolaeth. Waeth beth yw eich diddordeb a'ch gallu, mae eich amser sbâr yn werthfawr i ni.

Mae aelodau'n hanfodol er mwyn cefnogi ein gwaith. Mae eich cyfraniad yn gwneud yr Ymddiriedolaeth yn fwy effeithiol fyth ac mae pob aelod yn cryfhau llais yr Ymddiriedolaeth. Ymunwch â ni heddiw os am helpu i achub bywyd gwylt lleol. Os ydych eisoes yn aelod, beth am annog eraill i ymuno â ni?

Am fanylion pellach am wirfoddoli neu i ymuno fel aelod, ffoniwch eich swyddfa agosaf:

Tondu, Pen-y-bont ar Ogwr 01656 724100
Cilgerran, Aberteifi 01239 621600

Neu e-bost: info@welshwildlife.org

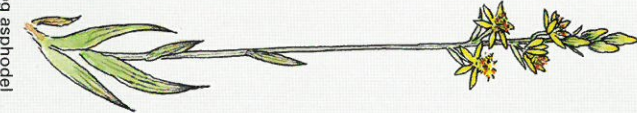
This leaflet was produced with support from:

Cynhyrchwyd y daflen hon gyda chefnogaeth gan:

Produced by Fitzpatrick Woolmer Creative - 0800 130 3630

Cors lan (formally Cors Brynarth-bach) is a very natural site: the mire has probably never been heavily grazed and the peat digging that occurred here was small scale and patchily distributed. Many of the bog plants are typical of undrained wetland. In late spring, the exquisite pink lacy petals of ragged robin are evident; one of the prettiest wetland plants. Throughout the summer you see the bright yellow spikes of bog asphodel, which were used as a saffron substitute and hair dye! When it sets seed, the spikes turn a vivid tawny colour, seen for many months. Its Latin name means 'bone breaker' from the belief that grazing it made sheep's bones brittle. Though there may be a little truth in the name, it's more likely that the calcium-poor soil caused this. Light grazing conserves the bog's wildlife; breaking up the vegetation structure and allowing a whole range of plants and other wildlife to flourish.

Bog asphodel
Llafn y blaodr

Mae Cors lan (Cors Brynarth-bach gynt) yn safle naturiol iawn: mwy na thebyg nid yw'r gors wedi'i phori'n ddwys erioed ac er bod mawn wedi'i dorri yma, roedd hynny ar raddfa fach iawn ac yn wasgareddig. Mae llawer o blanhigion y gors yn nodweddiadol o wlypitr heb ei ddraenio. Yn y gwanwyn hwy'r, mae petalau pinc, lasiog carpiog y gors, un o blanhigion pertaf y gwlypitr, i'w gweld. Trwy'r haf fe welwch sbigynnau melyn llachar llafn y blaodr, yr arferwyd eu defnyddio yn lle saffron ac fel lliw gwallet! Pan fydd yn hadu, bydd y sbigynnau'n troi'n llwydfelyn llachar sy'n para am sawl mis. Ystyr ei enw gwyddonol yw 'torrwr esgryn' o'r gred ei fod yn breuo esgryn defaid fyddai'n ei bori. Efallai bod peth gwirionedd yn yr enw ond mae'n fwy tebygol

South and West Wales
De a Gorllewin Cymru

Cors lan

© WTSSWW

Cors lan

In 2006 ponds were dug to increase open water habitat for the water voles but the immediate beneficiaries were insects- dragonflies and damselflies. Species new to the area were seen and now there are significant numbers of four-spot and broad-bodied chasers, keeled skimmers, common hawkers and the most dramatic and aggressive dragonfly in Europe: the emperor! On a warm summer's day hundreds of blue, red and green damselflies dance above the water in a mating frenzy.

Yn 2006, cloddiwyd pyllau i greu rhagor o gynefin dŵr agored i lygod pengrwn y dŵr ond y cyntaf i fanteisio arno oedd pryfed- gweision neidr a mursennod. Gwelwyd rhywogaethau oedd yn newydd i'r ardal ac erbyn hyn mae niferoedd sylweddol o bicellwyr pedwar nod a phicellwyr praff, picellwyr cribog, gweision neidr glas, a'r gwas neidr mwyaf dramatig a mwyaf ymosodgar yn Ewrop: yr ymerawdwr! Ar ddiwrnod braf o haf, bydd cannoedd o fursennod glas, coch a gwyrdd yn hedfan uwch y dŵr â'u bryd ar fagu.

Viewing platform Llwyfan wyllo © WTSWW

A viewing platform was constructed by volunteers at the largest pond. From there the special bog side plants can be seen, such as bog bean, bog cotton, narrow buckler fern and marsh cinquefoil with its strange burgundy flowers. If you listen hard in May/June you may hear the metallic reeling song of the grasshopper warbler; a secretive ground-nesting summer visitor from Africa.

Codwyd llwyfan wyllo gan wirfoddolwyr ger y pwll mwyaf. O'r fan honno, mae modd gweld y planhigion glan-gors arbennig, er enghraifft ffa'r gors, plu'r gweunydd, marchredyn cul a phumnalen y gors a'i blodau rhyfedd lliw coch tywyll. Os gwrandewch yn astud ym mis Mai/Mehefin, mae'n bosibl y clywch chi gân fetelaidd y troellwr bach, sy'n swnio'n debyg i droell. Ymwelydd haf celgar o Affrica yw hwn, ac mae'n nythu ar y llawr.

Bog bean Ffa'r gors © WTSWW

Map showing 4km circular walk through Cors lan and surrounding area

Map yn dangos taith gylch 4km trwy Gors lan a'r ardal gyfagos

Also out on the mire are stonechat, whinchat, reed bunting, meadow pipit and willow warbler whose sweet descending song is quintessentially the sound of summer. In the green lane and wooded areas other nesting birds include redstart, pied flycatcher and nuthatch. Overhead kite, buzzard, raven and kestrel are on the lookout for any betraying movement. At night tawny and barn owl quarter the mire and on the ground polecat, weasel, stoat, badger, hedgehog, fox and otter prowl! Bats hunt the many beautiful moths recorded on the reserve.

© This sketch is derived orthophotography produced by COWI A/S from digital photography captured by them in 2006. Licensed by the Welsh Government's Department for Environment, Planning and Countryside
Hawffraint: Mae'r sgets hon yn deillio o orthofotograffeg a gynhyrchwyd gan COWI A/S ar sail lluniau digidol a dynnwyd ganddynt yn 2006. Cyhoeddir dan drwydded gan Adran Amgylchedd, Cynllunio a Chefn Gwlad Llywodraeth Cymru

Green lane Y lôn werdd © WTSWW

- Public right of way
- Hawl Dramwy Gyhoeddus
- Reserve boundary
- Ffin y warchodfa

Hefyd allan ar y gors mae clochdar y cerrig, crec yr eithin, bras y cyrs, corhedydd y waun a thelor yr helyg: cân beraidd, ddisgynnol hwn yw hanfod yr haf. Ymhlith yr adar eraill yn y lôn werdd a'r manau coediog mae tingochion, gwybedogion brith a delorion y cnau. Uwchben mae barcutiaid, bwncathod, cigfrain a chydullod yn chwilio am unrhyw symudiad fydd yn datgelu lleoliad eu prae. Gyda'r nos bydd tylluanod brych a thylluanod gwyn yn hela dros y gors ac ar y llawr bydd ffwlbartiaid, gwencioid, carlymod, moch daear, draenogod, cadnoid (llwynogod) a dyfrgwn yn prowlan! Mae ystumod yn hela'r gwyfynod hardd a gofnodwyd ar y warchodfa.